

Endavant

Número 28, octubre del 1993

Portaveu dels Socialistes de Catalunya

EDITORIAL

Renovació

La paraula "renovació" ha esdevingut sens dubte el concepte clau per explicar la voluntat que anima els socialistes en aquest moment concret de la nostra vida política. És una voluntat que neix de la nostra convicció profunda sobre la necessitat d'adaptar els principis i els mètodes de sempre a unes circumstàncies que han canviat notablement. Però és també, alhora, un mandat clar i explícit que vam rebre dels electors que, una vegada més, van reiterar-nos la seva confiança majoritària, tant a Catalunya com a Espanya, en les eleccions del sis de juny.

Aquesta renovació s'ha d'estendre en una triple direcció. És, en primer lloc, una renovació ideològica, necessària després de les notables transformacions que, efectivament, s'han produït en el context que ens envolta i que imposen abandonar les velles certeses i redefinir el pensament socialista. És, també, una renovació programàtica, que ens permeti d'afinar millor el nostre diagnòstic sobre la situació present i els seus problemes i que ens ajudi a proposar nous objectius i noves políti-

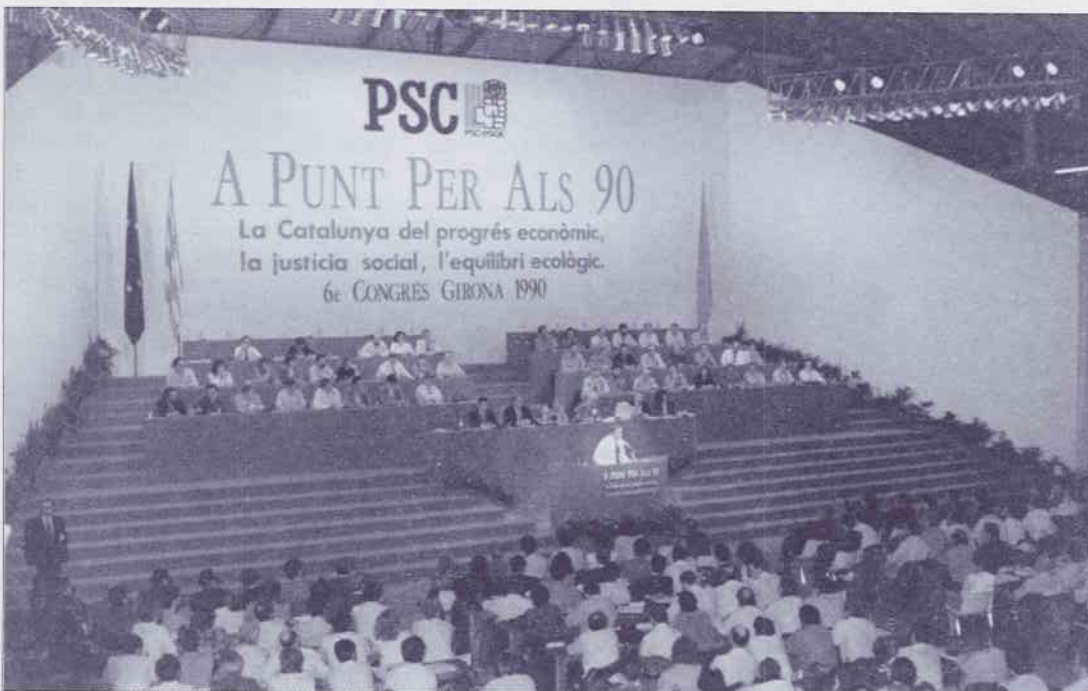
ques per poder-los solucionar. I, finalment, és també una renovació del nostre model tradicional de partit, per tal d'alliberar-nos de concepcions i de pràctiques que sovint s'han revelat com a ineficaces i anar construint les bases del que ha de ser un partit socialista modern, a l'entrada del segle XXI.

Aquesta voluntat renovadora del PSC haurà de plasmar-se sens dubte en les resolucions del nostre proper Congrés ordinari, que tindrà lloc a Sitges els dies 4, 5 i 6 del proper mes de febrer. Mentrestant tenim obert tot un procés pre-congressual que exigeix la màxima participació de tothom i un treball intens de tota la nostra organització per tal que el debat que hem posat en marxa sigui ric i sigui profitós.

Ens trobem, en definitiva, en un moment important per a la vida del nostre partit, i hauríem de ser capaços d'aprofitar-lo adequadament per tal que el Congrés de Sitges constitueixi realment un autèntic salt endavant en el nostre combat polític de sempre, pel socialisme i per Catalunya.

SUMARI

- 2 i 3 **Per uns nous "iniciis" del socialisme democràtic**
per Jordi Font
-
- 4 i 5 **Per un nou programa catalanista**
per Antoni Castells
-
- 6 i 7 **Debat pre-congressual Quatre conferències del PSC**
per Josep M. Sala, Rafael Madueño Anna Terrón i Antoni Dalmau
-
- 8 **Europa a l'abast de la mà Maastricht: comença el sarau**
per Joan Cornet i Prat

Veo, veo
Va de quotes
per M. Lluïsa Penelas
-
- 9 i 10 **Mort el maig passat En record de Josep Andreu i Abelló (1)**
per Joan Reventós
-
- 11 **Temps de lectura**
-
- 12 **Cornuts i pagar el beure "Anirem endavant"**
per Jordi Negre

Ponència marc del 7è Congrés

Per uns "nous inicis" del socialisme democràtic

Les organitzacions del PSC es troben en aquestes setmanes en ple debat dels documents bàsics que s'hauran de discutir i, si s'escau, aprovar en el setè congrés del partit. A part els estatuts actuals, aquests documents consisteixen en una ponència marc dividida en dues parts: una que es titula "La renovació" i una altra que es titula "Per un nou programa catalanista". L'article que segueix s'ocupa de la primera part i l'ha escrit Jordi Font, un dels autors de la ponència mateixa.

És una realitat indiscutible que, en el nostre món occidental, s'ha trencat el binomi creixement-ocupació i, amb ell, el model de desenvolupament que era vigent des de la postguerra mundial i en el qual es basava el "compromís keynesià" i l'anomenat Estat social. Per posar-ne una sola prova, de 1970 a 1990, a la Comunitat Europea, el producte interior brut ha crescut un 76%, mentre que l'ocupació només ha crescut un 17%. D'altra banda, les crisis econòmiques deixen de ser un fenomen cíclic, compensable amb determinades mesures, i esdevenen l'expressió d'una crisi estructural. Una crisi en la qual es combinen els efectes de la revolució tecnològica sobre el mercat de treball, la mundialització dels processos econòmics, els límits energètics i ecològics del creixement, el pes del dèficit públic sobre la inversió, etc. En aquest context, és ben cert que decauen les velles receptes i que cal buscar noves respostes a les noves realitats.

Així les coses, durant la darra dècada, ha tingut lloc una forta ofensiva conservadora que, enfront de les polítiques reguladores de l'economia vigents fins aleshores, presentava tot de cop el miratge del mercat com a solució gairebé miraculosa de tots els mals. Aquesta fugida doctrinària de la dreta es revelava ben aviat com un pendent temible cap a la degradació social i la inestabilitat, sobretot als EE.UU. i al Regne Unit, on se n'havia fet dogma i on cristal·litzava amb especial cruessa un "tercer món" domèstic cap al

qual anava desplaçant-se una tercera part de la societat.

A aquest procés se n'hi ha encaivat un altre de conseqüències extraordinàries: la definitiva fallida de l'experiència comunista, que ha comportat alhora la fi de la bipolaritat com a matriu de les relacions internacionals; cosa que, al costat de riscos greus, obre també immenses possibilitats de construcció d'un nou ordre internacional basat en la solidaritat i en la pau.

Davant d'aquesta situació, marcada per una atmosfera de transició, de grans incerteses però també de grans esperances, el més gran pecat del socialisme democràtic fóra l'acomodació, la instal·lació en l'administració de les inèrcies, en la lògica tecnocràtica, en el relativisme ideològic. El socialisme democràtic, com ha succeït en altres moments de la seva llarga trajectòria, ha d'estar disposat a emprendre uns "nous inicis", a esquinçar les boires del present amb esperit anticipador i amb empenta creativa. Ha de ser capaç d'imaginar, d'impulsar nous models, noves respostes a les noves preguntes. I ha de plantar cara als valors conservadors: la llei del més fort, la insolidaritat amb el feble, el culte al diner, la llibertat per als qui poden pagar-se-la... Per això són imprescindibles els valors del socialisme democràtic.

Valors i nou programa

El socialisme democràtic és, sobretot, un compromís de solida-

ritat humana i una voluntat permanent de més llibertat. La promoció d'oportunitats iguals per a tots, per poder ser lliures i diferents. És també la defensa del medi natural, del planeta i dels seus recursos, com a patrimoni que és de tota la humanitat i com a expressió de solidaritat envers les generacions futures. És la preservació i l'impuls de l'autonomia de la societat enfront de tot poder; i és que el poder democràtic té com a raó de ser, no pas la substitució de la capacitat d'iniciativa social, sinó la neutralització dels poders no democràtics perquè la societat pugui ser més lliure, més activa, més participativa, més autònoma. Els socialisme democràtic, en fi, és l'hereu del moviment democràtic i reformador, que va donar lloc al sufragi universal i a la Carta dels Drets Humans. Per a nosaltres, els drets humans no són un perjudici que obstaculitza el combat contra un sistema injust -com s'havia afirmat des de la tradició comunista-, sinó la mateixa base d'aquest combat, perquè la finalitat no justifica els mitjans sinó que són els mitjans els que fan la finalitat.

Així, doncs, des dels principis del socialisme democràtic, hem d'aplicar-nos ara en el disseny i l'impuls d'un nou programa. No ja un "programa màxim", polític i acabat, sinó uns eixos programàtics que marquin els trets d'un model no pas "final" sinó de mitjà termini, els trets d'un "futur perfecte" que respongui als reptes que tenim plantejats. Un futur que no serà el paradís, però que serà millor que el present i molt millor que els altres futurs també possibles; i que no ve determinat per cap "sentit de la història" sinó tan sols per la nostra humana voluntat i el nostre enginy. Aquests eixos programàtics i distintius, en la definició dels quals cal avançar progressivament, amb permanent contras-

tació amb l'experiència, pensem que, anunciats de manera telegràfica, són bàsicament els següents:

1. *Distribució del treball*, de manera que sigui possible l'objectiu solidari elemental de la plena ocupació.
2. *Renovació de l'Estat del Benestar*, optimitzant recursos i mecanismes i adaptant-lo a un model de creixement viable.
3. *Igualtat entre dona i home*, forçant les inèrcies, generalitzant drets i oportunitats en tots els camps i promovent la corresponsabilitat domèstica i familiar.
4. *Reforma ecològica*, construint un model de desenvolupament que sigui sostenible des d'una perspectiva energètica i ecològica.
5. *Reequilibri i pau mundial*, mitjançant la construcció d'un nou ordre internacional solidari.

El marc per fer realitat el nou programa del socialisme democràtic té un nom precís: Europa. Res d'això ja no és possible plenament des dels vells Estats. La Unió Europea és, doncs, el primer punt a l'ordre del dia. Ens cal unir-nos per ser competitiu i poder incidir en els processos econòmics globals. Ens cal unir-nos per poder redefinir i defensar l'Estat del Benestar en un marc viable a mitjà i a llarg termini. Ens cal unir-nos per promoure un nou ordre internacional coherent amb els nostres principis de llibertat, igualtat i solidaritat, en el qual sigui possible la pau i l'equilibri mediambiental.

Per a aquesta unió tenim un mètode: *el federalisme*, la combinació de llibertat i solidaritat, de diversitat i cooperació. I un criteri bàsic: *la subsidiarietat*. Que res del que pugui fer-se a un nivell més baix resti en un nivell superior, que les coses es facin com més a prop del ciutadà millor. És el criteri que s'oposa al jacobinisme, a

l'estatalisme, al centralisme, i que entronca amb la tradició llibertària i federalista catalana, que volia una democràcia feta "des de baix"; és l'ànima del primer catalanisme, del municipalisme, del societarisme.

L'acció política, imperatiu moral

Per avançar en aquesta direcció, fa falta sobretot que hi apunti la voluntat col·lectiva i que aques-

ta voluntat s'expressi democràticament. Per això, és vital superar la distància que s'ha creat entre el ciutadà i la política, a cavall de les crisis dels vells models, de les incerteses del present i de les opacitats específiques de la pràctica política; una distància que es tradueix en absentisme de la gent i que és un caldo de cultiu per al cinisme i la insolidaritat. En aquest sentit, és urgent de superar la gran paradoxa que comporta la constatació simultània d'aquest allunya-

ment i del fet que, avui com mai, els destins de la humanitat poden ser determinats des de l'acció política. I això exigeix, necessàriament, una reforma de la política, mitjançant mesures diverses, entre les quals tenen especial importància les referides als sistemes d'elecció i representació, vinculant l'electe al elector i fent transparent la seva actuació. I també tenen importància les mesures referides als instruments de l'acció política, especialment els partits,

superant les derives burocràtiques o elitistes -"de càrrecs"- i obrint-los a la societat, als sectors que contenen un major potencial reformador.

Al costat de les necessàries reformes de la política, hem de fer nostre, perquè sempre ho ha estat, l'esperit de "revolta contra els poderosos" que hi ha al carrer. El governant democràtic que actua com a "poderós" no ha entès res; ha d'aprendre encara que és tan sols un servidor de l'interès comú, de la gent, i que la seva obligació està, no només en el fons sinó també en la forma, al marge i sovint en contra de la lògica dels "poderosos". La nostra tradició és igualitària, antijeràrquica, antiautoritària, és la tradició de la revolta moral contra els poders.

Aquesta és, en el fons, la raó de ser de la nostra acció política. L'anhel de llibertat, l'impuls de solidaritat, enfront dels poders arbitraris. És un imperatiu moral contra la injustícia i l'opressió. Sabem que no seríem dignes davant de la nostra consciència si no ho féssim així, si restéssim al marge, absents al sofriment humà. Fóra la més gran immoralitat, la renúncia a una part fonamental i distintiva de la nostra condició de persones humanes. Per això, ens adreçem a l'esperit de revolta que perviu i que creix en els ciutadans i els emplacem moralment a l'acció política, a evitar la temptació del cinisme, l'egoisme insolidari, la immoralitat que implica l'apoliticisme, a treballar col·lectivament en contra dels poders arbitraris, en favor d'una societat feta d'individus més lliures, més solidaris, més autònoms, més creatius.

La proposta federalista del socialisme català

Per un nou programa catalanista

Fa unes quantes setmanes, el PSC va fer públic un document titulat "Per un nou programa catalanista. Un projecte federalista per a l'autogovern i per als ajuntaments de Catalunya". Es tracta, sens dubte, d'un document important, que actualitza i concreta un eix bàsic de la política del nostre partit de cara a un nova etapa del desenvolupament de l'Estat de les autonomies. Posteriorment, el contingut essencial d'aquest document ha passat a constituir el nucli de la segona part de la ponència marc que serà debatuda en el proper congrés de Sitges. En l'article que segueix, Antoni Castells, que és un dels autors del document, en presenta els continguts principals.

Històricament, les relacions entre Catalunya i Espanya han estat l'expressió d'un doble fracàs. Del fracàs de l'Estat espanyol, d'una banda, que no ha estat capaç ni d'integrar nacionalment Catalunya ni d'oferir un marc respectuós amb l'autogovern de la nostra realitat nacional, però també fracàs —i més gran probablement— de Catalunya, que no ha estat capaç ni de constituir el seu propi estat-nació, ni de protagonitzar i posar-se al capdavant políticament de l'Estat espanyol.

La Constitució de 1978 tracta de posar fi a aquest contenció. I tracta de fer-ho, substancialment, a partir de la doble afirmació de la democràcia i de l'autonomia. El sentit profund del pacte constitucional, al meu entendre, és aquest: ni la democràcia podrà consolidar-se a Espanya si no reconeix l'autogovern de les seves nacionalitats històriques, ni aquesta autonomia serà possible fora de l'Estat democràtic espanyol. Significa, doncs, una aposta per un Estat democràtic, autonòmic, i una doble renúncia: a la independència i al centralisme.

Balanç d'un procés

A quinze anys de l'Estat de les autonomies, el balanç que podem fer és globalment positiu. Durant aquesta etapa, s'han assolit avenços substancials en els nivells de descentralització. Avui, Catalunya té unes institucions d'autogovern pròpies, amb més anys de vida que en cap altre moment de la nostra història recent. La Generalitat disposa d'àmplies competències en àmbits fonamentals de l'activitat de sector públic, com l'educació, la sanitat i la política territorial, i d'un volum pressupostari que representa més del 10% de la renda dels ciutadans de Catalunya i del 25% del conjunt del sector públic.

En aquests moments ens trobem en un mo-

ment decisiu, en què cal adoptar l'opció d'anar endavant, de donar un nou impuls a l'Estat de les autonomies i d'aprofundir-lo, perquè si no tendirà a crear-se una situació inestable en la qual s'enfrontaran i es potenciaran mútuament dos projectes, que són contradictoris però que s'alimenten entre ells: un projecte radical, basat en la confrontació permanent entre la Generalitat i l'Estat, que nega la viabilitat mateixa de l'Estat de les autonomies i que s'alimenta de les vacil·lacions i de la falta de convicció que moltes vegades demostra el govern central; i un segon projecte, també extrem, que mira amb temor i desconfiança permanent l'Estat de les autonomies i es mostra reticent davant de qualsevol mesura que signifiqui un increment real del pes polític dels poders autonòmics i locals. Tots dos projectes posen en qüestió la base mateixa del pacte constitucional, que afirma l'objectiu de l'autogovern de Catalunya dins l'Estat espanyol.

Una nova etapa del catalanisme

Avui ens trobem en unes circumstàncies especialment favorables per donar un nou impuls al procés autonòmic, i sobretot per fer-ho a Catalunya. D'una banda, existeix un nou clima polític, sorgit de les darreres eleccions generals. El govern socialista és avui conscient, més probablement que en altres moments, que no pot fer-se front al procés autonòmic amb reserves i temors i, especialment, que hi ha d'haver un tractament adequat del paper i el reconeixement de la realitat nacional de Catalunya. D'altra banda, existeix també un canvi de fons en la situació política de Catalunya. Hi ha nombrosos sectors de la societat catalana que reclamen una renovació dels plantejaments del catalanisme polític, que no senten prou representats, o s'hi troben insuficientment, en les actuals forces polítiques, i que demanen una adaptació de les nostres propostes.

Cal, doncs, avançar noves propostes. No per afirmar l'espai electoral propi. A Catalunya només hem avançat quan hem estat capaços de formular plantejaments comuns. El catalanisme no és allò que ens divideix, sinó allò que ens uneix. És allò que tenim en comú els diferents sectors de la societat catalana. És, doncs, un signe de país madur i de normalitat democràtica avançar cap a la formulació d'un nou programa del catalanisme polític, comú a les diferents forces polítiques. Amb aquest esperit, els socialistes de Catalunya hem formulat la nostra proposta, que pot estructurar-se entorn d'uns eixos bàsics que assenyalen a continuació:

1.- *Aprofundiment de l'autogovern i de la descentralització.* Cal desenvolupar totes les potencialitats contingudes en la Constitució i l'Estatut en matèria competencial, cosa que afecta de manera molt especial a la delimitació de la potestat legislativa de les Comunitats Autònomes. Aquesta voluntat descentralitzadora s'ha de fonamentar, d'altra banda, en el principi de subsidiarietat i en la delegació de la gestió, sempre que això sigui possible.

2.- *Participació de les Comunitats Autònomes en la formació de la voluntat estatal.* Cal impulsar els mecanismes que facin efectiva la presència dels governs autonòmics en la formació de la voluntat legislativa comuna. En aquest sentit es proposa una reforma ambiciosa —i, si cal, una reforma constitucional— del reglament del Senat i la seva transformació en una veritable cambra de les autonomies.

3.- *Adaptació de l'administració perifèrica de l'Estat.* L'administració perifèrica de l'Estat haurà de ser reordenada i simplificada a l'entorn de la figura de la delegació de govern, en un procés a través del qual caldrà avançar cap a la superació d'altres instàncies administratives perifèriques.

4.- *Finançament autonòmic.* La hisenda autonòmica ha de basar-se en els principis d'autonomia financera, responsabilitat fiscal, igualació entre els ingressos per habitant, solidaritat interterritorial i coordinació pressupostària entre els diferents nivells d'administració. La reforma recent —amb la participació en el 15% de l'IRPF— és un pas important en aquest

sentit, que hauria de ser seguit d'altres mesures, que atorguin autèntica capacitat de decisió a les CC.AA. i que permetin un efectiu apropament dels ingressos per habitant a les diferents CC.AA.

5.- *Ordenació institucional del territori de Catalunya.* Que s'ha de fonamentar en els principis d'eficàcia i simplificació administrativa. S'ha d'avançar en la descentralització de l'administració autonòmica i en l'enfortiment i racionalització de l'estructura dels governs locals (els d'àmbit regional, els comarcals, els locals i, sobretot, en l'àmbit de govern de la realitat metropolitana).

6.- *Potenciació dels municipis.* El camp competencial i de gestió dels governs municipals

ha de ser ampliat. Cal potenciar el pes del sector local en la línia del 50%-25%-25%. Per a això és indispensable potenciar el marc de finançament dels municipis amb la dotació del Fons de Cooperació Local de Catalunya per part de la Generalitat, incorporant-hi com a principals beneficiaris els ajuntaments.

7.- *Catalunya a Europa.* El procés d'integració europea haurà de posar l'accent en tot el que sigui avançar en els aspectes de la unió política, la institucionalització política real i el reforçament de la presència dels governs més propers als ciutadans. Catalunya ha d'aspirar a tenir una important presència política, a través de les seves institucions més representatives, en el moment present en què s'està produint la vertebració europea.

Ens trobem, en definitiva, en un moment cabdal de cara al futur de Catalunya. El catalanisme té per davant el repte de construir, sobre la base d'una concepció plural amb les aportacions de tothom, els eixos fonamentals del desenvolupament de la realitat catalana dels propers anys. El futur del nostre país, l'articulació de Catalunya en el conjunt d'Espanya i el paper de Catalunya en la constitució de la nova Europa. El nostre gran repte és, doncs, aquest: treballar, de forma activa, i sobre la base d'un projecte obert i plural, en la nova configuració i en les pautes polítiques que definiran l'inici del segle XXI. Una exigència que, sens dubte, no podem desatendre.

ANTONI CASTELLS

Debat pre-

Quatre confer

Com és ben sabut, el febrer de l'any vinent tindrà lloc a Sitges el congrés ordinari del partit. Amb aquesta perspectiva i a més a més dels procediments pre-congressuals ordinaris, el nostre partit ha previst aquesta vegada un mecanisme extraordinari de debat, que funcionarà simultàniament amb el procés de discussió interna del partit: es tracta de la celebració de quatre conferències o jornades que tindran lloc durant els mesos de novembre i desembre i que s'ocuparan de temes d'especial rellevància, aquells temes que, després, concentraran sens

Renovació i partit

El consell nacional de 29 de març de 1992 va donar pas a l'inici del procés de renovació del partit en una triple direcció: una renovació del missatge polític, una renovació de mètodes organitzatius i una renovació de la imatge pública del partit. Durant els mesos posteriors, els socialistes catalans hem anat desenvolupant aquest procés de reforma, i ho hem fet obrint els nostres debats i les nostres reflexions a les aportacions del conjunt de la societat.

Seguint aquesta mateixa lògica, la primera de les conferències s'ocuparà concretament de "Renovació i partit" i vol ser una contribució al debat necessari sobre la renovació dels mètodes organitzatius del partit i, en definitiva, sobre la definició del paper del partit com a agent actiu en el procés de renovació en què ens trobem actualment.

La conferència tindrà lloc a Barcelona els dies 12 i 13 de novembre i estarà estructurada en quatre àmbits que no estan concebuts pas com a compartiments estancs, sinó com a línies de discussió interrelacionades que intenten afrontar la realitat del partit des de diferents punts de vista. Són aquests:

- **"Partit i societat"**, que desenvoluparà la política sectorial i l'estratègia del partit en els diferents sectors i moviments socials, a partir d'una reflexió més global sobre el model de partit que la nostra societat reclama.

- **"Partit i democràcia"**, que analitzarà els diferents elements necessaris per tal de garantir, tant l'obertura del partit a la societat, com l'aprofundiment de la seva democràcia interna. Així mateix, serà l'àmbit encarregat de desenvolupar les propostes concretes de reforma del sistema electoral.

- **"Funcionament del partit"**, que desenvoluparà, a partir d'una anàlisi detallada de les estructures organitzatives, diferents plasmacions en la vida diària i en el funcionament del partit dels canvis proposats en altres àmbits.

- **"Ètica, política i partit"**, que proposarà un seguit de mesures de renovació i revitalització de la política a partir d'un debat en profunditat sobre la seva relació amb l'ètica. Aportarà també elements per a l'elaboració d'una nova Llei de Partits Polítics.

JOSEP M. SALA

Assemblea Verda

Els propers dies 20 i 21 de novembre se celebrarà a Barcelona la primera gran Assemblea de la Component Verda del socialisme català, que ha començat la seva tasca amb un conjunt de trobades i assemblees en diferents zones del territori, tant amb companys socialistes com amb grups ecologistes, amb l'objectiu de dotar el socialisme d'un cert contingut ideològic i programàtic, ecologista i ambientalista.

Avui ningú no qüestiona, com es planteja en el manifest-crida **"En les nostres mans"**, que "el problema plantejat per la crisi ecològica ha esdevingut una qüestió central de la nostra consciència col·lectiva". Per donar una resposta positiva a aquesta necessitat, els socialistes catalans hem iniciat un procés de debat obert amb la societat, amb l'objectiu d'avançar cap a la unitat del moviment ecologista i socialista amb la constitució d'una "Federació Verda" a partir del proper congrés. Així, doncs, hem convocat una gran Assemblea de la Component Verda dels socialistes catalans, a la qual hem convidat companys i companyes que treballen en diferents moviments socials i en diferents camps relacionats amb l'ecologisme i l'ambientalisme. Hi tractarem els temes principals conjuntament amb especialistes i dirigents ecologistes de tot Catalunya, de la resta de l'Estat i d'Europa.

Aquestes jornades pretenen aconseguir tres grans objectius:

- 1) Que s'iniciï el procés d'unitat entre el moviment ecologista i el moviment socialista, aglutinat entorn d'una gran Federació Verda.
- 2) Que la "proposta ecologista del socialisme" sigui assumida com un eix fonamental de la política socialista.
- 3) Que el "programa mediambiental per a Catalunya" que proposem sigui un punt de referència per la majoria de forces socials i polítiques progressistes.

Seràn unes jornades participatives i obertes en les quals s'exposaran quatre ponències i hi haurà més de cinc hores de debat de tots els participants. S'iniciaran el 20 de novembre amb una ponència sobre **"La proposta ecologista del socialisme"**, realitzada per Raimon Obiols. Continuaran el dia 21 amb l'exposició de tres temes que seran presentats per Chicco Testa, ecologista i diputat italià, sobre **"Socialisme, ecologisme i societat"**; Vicenç Sureda, delegat nacional del PSC (**"Per un programa mediambiental per a Catalunya"**); i Fernando Martínez Salcedo, ambientalista i president de l'Agència de Medi Ambient d'Andalusia (**"Noves formes d'organització de l'ecologisme socialista"**). Tots els temes seran seguits d'amplis debats per part dels participants.

Tenim a les nostres mans la possibilitat que les aportacions més importants realitzades per l'ecologisme durant les últimes dècades penetrin en el socialisme com un element de renovació de la nostra pràctica política. Per això fem una crida a la participació i a la incorporació al Partit Socialista en defensa d'aquesta proposta ecologista del socialisme català.

RAFAEL MADUEÑO

congressual

ències del PSC

dubte l'interès principal dels delegats en el moment de celebrar el congrés. Aquests temes, expressats sintèticament, són el model i els mètodes organitzatius del partit, l'ecologia, el socialisme europeu i el programa catalanista del PSC. A continuació, els responsables de l'organització d'aquestes quatre conferències exposen els continguts de cadascuna d'elles.

Ciudadans d'Europa

La Unió Europea és, per fi, una realitat aquest any 1993, amb la conclusió de la ratificació del tractat de Maastricht per part de tots els estats membres. No ha estat fàcil: la ratificació s'ha fet en un moment de dificultats pel que fa al context internacional, fortament marcat per la fi dels règims comunistes i per l'agudització del conflicte entre països rics i països pobres.

Hem de començar a entendre Europa com el marc de referència habitual de la nostra activitat: un espai complex i ric on desenvolupar la nostra vida quotidiana amb possibilitats multiplicades. I com a partit, ens hem d'habituar a treballar en aquest àmbit transnacional, ja que aquesta és la dimensió real dels reptes principals que avui se'ns plantegen.

Per aconseguir-ho, hem de perdre la por a aquesta nova dimensió europea. Amb aquest objectiu, i per tal d'informar sobre la realitat oberta després de Maastricht, ja fa un any vam començar la campanya "Ciudadans d'Europa", en referència als nous drets de ciutadania europea que adquirim amb el Tractat. I amb aquest mateix objectiu organitzem ara, com a cloenda d'aquesta campanya i com a aportació al debat pre-congressual en què estem immersos, una jornada de reflexió sobre la posició dels socialistes en relació amb aquells aspectes que ens semblen més interessants i propers de la Unió Europea.

El debat, que tindrà lloc al CIDOB el dissabte 27 de novembre, es dividirà en cinc ponències, compostes per un director i tres ponents, i organitzades de manera que després d'aquests pugui intervenir el màxim nombre possible de convidats i de participants.

Les taules es desenvoluparan sobre un guió prèviament establert, i posteriorment s'elaboraran i publicaran les conclusions dels debats. El programa inclou el temari següent:

- 1) "Perspectives econòmiques i del sistema de benestar social a la Comunitat".
- 2) "La construcció d'una Europa federal: unitat i diversitat".
- 3) "Europa com a espai de cultura i comunicació".
- 4) "Política exterior i de seguretat comuna. Actuació de la Unió Europea en l'escenari internacional. La cooperació nord-sud".
- 5) "Actuació de l'esquerra a Europa. L'experiència del PSE".

Hem previst que a les jornades hi assisteixin militants i simpatitzants del PSC i dels altres partits que integren el Partit dels Socialistes Europeus. Finalment, en el marc de la cinquena taula i per concloure la sessió, presentarem el "Manifest electoral" aprovat en el seu segon congrés pel PSE.

ANNA TERRÓN

Per un nou programa catalanista

La darrera de les quatre conferències que el PSC organitza abans de la celebració del congrés de Sitges estarà dedicada al projecte polític del nostre partit en relació amb Catalunya. Se celebrarà a la ciutat de Manresa, als anomenats Dipòsits Vells, els dies 10 i 11 de desembre. Sota l'encapçalament general "Per un nou programa catalanista", la conferència estarà dividida en quatre àmbits diferents, que són aquests:

1.- El catalanisme polític. Balanç històric. Es tracta en aquest cas d'analitzar què ha estat històricament el catalanisme polític: els seus orígens, la seva evolució, els seus corrents principals i les seves experiències de govern. I, sobretot, es tracta de combatre l'apropiació del catalanisme que s'ha produït per part de la coalició conservadora que actualment governa a la Generalitat.

2.- Socialisme, federalisme, fet nacional. Aquest àmbit s'ocuparà de les relacions entre el socialisme i el fet nacional, a partir de l'acceleració històrica indiscutible dels darrers temps: procés d'unió europea, fracàs definitiu del sistema comunista, reaparició de nacionalismes agressius i xenòfobs, pressió demogràfica dels països del sud, nous rebrots de racisme, etc.

3.- Present i futur de l'Estat de les autonomies. Es tracta de fer balanç de l'evolució autonòmica recent d'Espanya i de prosseguir l'esforç del socialisme català en la línia de formular propostes concretes per a un desenvolupament federalista de l'Estat de les autonomies. I es tracta, també, de veure com es fa compatible a la pràctica l'aplicació d'un model que reconegui el fet diferencial de les nacionalitats històriques i que alhora garanteixi la necessària solidaritat entre tots els pobles d'Espanya.

4.- Un projecte de futur per Catalunya. Aquest darrer àmbit s'ocuparà de revisar el nostre projecte polític per Catalunya, de fer balanç del funcionament de l'autonomia catalana des del restabliment de la Generalitat i de veure quina és la manera més efectiva per trencar l'actual hegemonia pujolista i articular una nova majoria de progrés per al nostre poble.

La conferència tindrà un coordinador i tres ponents en cada àmbit i comptarà amb la participació, a costat dels militants del PSC, de persones no afiliades al nostre partit que poden ajudar-nos en aquest procés de reflexió i de debat. Al final se celebrarà un acte públic en el qual es farà balanç de la conferència i s'exposaran les nostres propostes per a l'elaboració d'un nou programa catalanista.

ANTONI DALMAU

Europa a l'abast de la mà

Maastricht: comença el sarau

Com si es tractés d'un "culebrón" televisiu, la sèrie sobre la ratificació de Maastricht ha acabat bé. El pànic i les escenes de por ja formen part del passat. Segurament mai no s'ha parlat tant d'una cosa que es coneix tan poc. Els bons sempre guanyen. Aquesta vegada ha anat de ben poc que no s'acaba en funeral.

La veritat és que el món que ens envoltava quan es va començar a parlar de la Unió Europea ha canviat. Més del que sembla. I segurament encara canviarà més en els anys que tenim al davant. Els nostres líders polítics, engrescats per l'èxit del procés del mercat únic del 92, es van fixar nous objectius. La construcció europea no podia parar-se. El problema és que entremig han passat coses importants: la més important de totes fou la caiguda del mur de Berlín, amb totes les seves conseqüències per als països de l'Est i per a la resta del món.

La caiguda per etapes de l'imperi comunista ha canviat el món. Paradoxalment, justament quan la por al "comunisme" s'ha acabat, el sistema capitalista, guanyador en teoria, es troba en la crisi més seriosa des de la segona guerra mundial. L'economia en recessió i l'atur en una progressió alarmant posen en crisi el sistema de benestar de què ha gaudit Europa durant els darrers trenta-cinc anys.

En tot cas, el que és més patent és la fragilitat del món en què vivim. A mesura que anem habitant un món més globalitzat, més sentim aquesta fragilitat. De la mateixa manera que va ser un veritable trauma passar del món agrícola al món industrial, ara vivim amb angoixa la "globalització". Això pot explicar una mica la tendència a "nacionalitzar" les solucions. És com una certa nostàlgia del món tribal en què fa pocs segles que encara vivíem. El nacionalisme mal entès és una forma simple de fer front a la crisi actual. Al igual que, al segle passat, grups d'obers trenquen les màquines pensant que aquestes eren la causa de l'atur i la misèria, ara tendim a creure que "aïllar-nos" del món és la bona solució.

L'enemic no eren les màquines, ni ara és "l'altre" (països, mercats, immigrants, etc.). Es tracta de trobar un nou model de creixement que respecti el medi ambient, que no sacrifiqui la mà d'obra per la productivitat, que sàpiga emprar les noves tecnologies per millorar la qualitat de vida, un model que sigui també solidari del món que ens envolta, tal com va manifestar el mes de juny el president de la Comissió Europea a la cimera de Copenhague.

La solució progressista és no fer cas dels cants de sirena "proteccionistes", sinó analitzar seriosament en què ens hem equivocat i veure quina és l'estratègia de creixement adequada i realista. Al cap i a la fi, en cap moment de la història de l'home les coses han estat fàcils. Ens pensàvem que ara era diferent. Llàstima.

La Unió Europea que sorgeix del tractat de Maastricht i que comença el primer de novembre d'enguany no serà Xauxa. És el començament d'un llarg camí amb molts obstacles en què caldrà una veritable militància "europeista" a tots nivells per tal de reeixir-hi. No es tracta d'"idealisme", es tracta de construir una Europa real i pragmàtica al servei dels ciutadans. Els qui pensen que la solució als nostres problemes consisteix a "renacionalitzar" Europa, s'equivoquen. Guanyar uns vots amb oportunisme, avui, pot ser el desastre de demà. Només cal rellegir la història d'Europa...

JOAN CORNET I PRAT

Veo, veo

Va de quotes

El passat mes de setembre se celebrava a Barcelona el Congrés Internacional "De la Dictadura a la Democràcia. Les Dones als Països de la Mediterrània, d'Europa Central i de l'Est". Un congrés que reuní un bon nombre de professores universitàries i responsables d'organismes internacionals coneixedores dels canvis produïts i de com aquests canvis han afectat o estan afectant la vida de les dones i la seva presència en el món laboral i en l'arena política. Elena Zernova, del Centre Científic d'Estudis de la Dona, de la Universitat de Sant Petersburg, explicava com havia caigut el percentatge en el Soviet Suprem del 36% al 6%, i en els ens locals d'un 48% a un 10%. Com s'explica, em pregunto, aquesta dràstica reducció? No podem fer interpretacions simplistes de fets que són molt complexos i que es produeixen, a més, en circumstàncies que tenen un alt potencial dramàtic, com hem pogut veure aquests darrers dies. Però tanmateix, per què?

El Soviet Suprem, els soviets locals, tenien molt poc poder efectiu, eren pures corretges de transmissió de les consignes que emanaven de les cúpules dirigents del PCUS. En conseqüència, era irrellevant qui en formava part i el règim podia permetre's el luxe de ser un dels més avançats pel que feia a la presència de dones en els llocs de representació democràtica, que no en els de decisió política. Quan s'obre el joc, quan hi ha engrunes de poder per repartir, les dones han de tornar allà on estaven realment, ja que fer política es conjuga en masculí.

A les antípodes d'aquesta situació es troba Suècia, on el Partit Socialdemòcrata acaba de celebrar el seu Congrés. En deien el congrés de les dones, perquè la proposta principal que portaven a debat, ultra l'adhesió al Tractat de Maastricht, era la relativa a la presència de les dones en els llocs de representació política, fora i dintre del mateix partit. Ha quedat aprovada una fórmula que ja es practicava a Estocolm des de feia set anys, i que allà mateix tradueixen col·loquialment per "chica/chico" -llegiu-la inversament, si voleu-. La participació paritària de les dones en els llocs de decisió i representació és un triomf de l'aplicació de quotes i de la progressiva ampliació d'aquestes quotes, les quals han donat resultats satisfactoris per al partit en el seu conjunt. Ningú no es planteja ara si una dona va de "florero" o val per a la responsabilitat que se li assigna. Tothom sap, per exemple, que hi haurà una secretària general del partit, que és l'actual secretària d'organització. El vice-alcalde d'Estocolm i cap de l'oposició socialdemòcrata a l'ajuntament està flanquejat per dues dones, una de les quals podria succeir-lo si aquest decidís renunciar a la reelecció. Les dones sueques porten molts anys en aquestes batalles i s'ho han guanyat a pols.

El tema, més enllà de la qüestió de les quotes, és el mecanisme pel qual es designen les dones que poden optar a les eleccions internes i a les llistes electorals. No és un tema menor. Els nostres esforços per incrementar la militància de les dones, per augmentar la nostra presència pública, el nostre treball militant en totes les avinenteses polítiques que vivim, han de tenir una traducció en la nostra capacitat de designar aquelles dones que considerem amb més autoritat, amb més capacitat i per les quals ens sentirem més ben representades.

M. LLUÏSA PENELAS

Mort el maig passat

En record de Josep Andreu i Abelló (1)

El darrer dia del mes de maig proppas-sat, i als 86 anys d'edat, va morir a Madrid Josep Andreu i Abelló, un home de llarga i accidentada biografia, antic president del Tribunal de Cassació de Catalunya i militant significat del nostre partit. Fou sens dubte una personalitat rellevant de la història recent del nostre país i és per aquest motiu que Joan Reventós n'ha escrit una ressenya biogràfica, la segona part de la qual apareixerà en el proper número de l'ENDAVANT.

Vaig conèixer Josep Andreu i Abelló poc després del seu retorn a Barcelona, l'any 1964. Joan Cornudella, dirigent del Front Nacional de Catalunya, ens posà en contacte en el curs d'un àpat fet en un petit restaurant de la plaça Calvo Sotelo, avui plaça de Francesc Macià. Andreu volia prendre contacte amb els socialistes catalans.

Jo sabia bé qui era Josep Andreu. Una tia àvia meua havia estat casada amb Fernando Chaparro, de ca l'Àguiló de Montblanc, vila nadiua d'Andreu. Maria Josepa Esteve i Andreu, cunyada del meu sogre, era cosina germana dels Andreu. A més, la meua mare m'havia explicat la relació que havia mantingut amb l'avi Jaume Carner, pel fet d'èsser ambdós originaris de comarques tarragonines veïnes.

Per aquest conjunt de circumstàncies i com un fet natural, malgrat la prudència que exigia la clandestinitat, es desvetllà entre nosaltres un clima creixent de confiança mútua.

Josep Andreu i Abelló nasqué a Montblanc l'any 1906, en el si d'una família de propietaris benestants de la capital de la Conca de Barberà. Estudià Dret a la Universitat de Barcelona i acabà els estudis molt jove. Tot seguit inicià l'exercici de la professió a la ciutat de Reus, on anys més tard contrauria matrimoni amb Adelaida Musté. D'aquesta època són les primeres activitats polítiques, canalitzades en els locals del Foment Nacionalista Republicà de Reus, del qual esdevindria president. També és d'aquesta època la seva relació i amistat amb Pedrol Rius, reusenc, advocat català a Madrid, on arribaria a ésser president del Consell d'Advocats d'Espanya.

Com a membre del Foment Nacionalista Republicà, Andreu impulsà, l'any 1931, el procés fundacional de l'Esquerra Republicana de Catalunya, sorgida en el Congrés de Sants, en el qual tanta importància tingueren les orga-

nitzacions republicanes i catalanistes de les comarques catalanes. Fou un dels vint-i-sis oradors en els actes constituents del nou partit. L'extrema joventut el convertí, amb motiu de la seva elecció al Parlament de Catalunya, en el diputat més jove, fins a l'extrem que no havia arribat encara a la majoria d'edat legal en el moment d'ésser designat candidat, encara que sí que ja l'havia assolida en el moment de guanyar l'escó. Com a parlamentari tingué un actiu paper en la comissió de Justícia.

En començar la guerra civil, la seva biografia personal quedà indissolublement lligada a la biografia col·lectiva del país. Amic i col·laborador de Companys i Tarradellas, faria un llarg camí d'assumpció de responsabilitats, de missions compromeses, o de treballs delicats en llocs clau, sense arribar a ocupar mai un primer pla. Durant la guerra va ser president, primer de l'Audiència de Barcelona i, després, del Tribunal de Cassació de Catalunya. En aquest lloc intentà, amb moltes dificultats, reconstruir un sistema judicial superador del caos en què l'estat de dret vivia a Catalunya com a conseqüència de violacions de tota mena. Foren seus molts dels impulsos per restablir l'ordre malmès, com també per reduir situacions caòtiques, com la que havien provocat a la zona fronterera de la Cerdanya "El Cojo de Málaga" i els seus seguidors.

Aquests tipus d'actuacions li feren guanyar fama d'home coratjós. Li valgueren, també, l'enemistat d'alguns dels sectors més radicals del Moviment Llibertari. Fou víctima d'un atemptat perpetrat per un grup específic de la FAI, que l'ametrallà quan sortia del cinema Coliseum i del qual, sortosament, sortí il·lès, tant ell com la seva esposa.

Josep Andreu romangué a la Barcelona autònoma i republicana fins als darrers moments de la guerra civil. Sortí de la capital de Catalunya acompanyant el president Companys, dos dies abans que les tropes franquistes

entressin a Barcelona. Travessà la frontera amb el president de la Generalitat i el lendakari basc, José Antonio Aguirre. El cineasta Antoni Ribas, en la pel·lícula biogràfica sobre el president Companys, féu un testimoni gràfic del comiat d'Andreu a la plaça de Sant Jaume, abans de començar l'exili.

Són comptades les setmanes que separen la fi de la guerra civil espanyola, l'1 d'abril de 1939, de la invasió de Polònia per part dels nazis alemanys. A penes cinc mesos. En aquest primer període d'exili, Andreu residí a França. Veient el tomb que prenien els esdeveniments bèl·lics i les perspectives dolentes de la guerra per als aliats, preparà el desplaçament a Mèxic. En aquest projecte hi participava el president Companys, que es veié voluntàriament obligat després a renunciar-hi i a continuar a França, tractant de restablir el contacte que havia perdut amb el seu fill, internat en un sanatori. Les tràgiques conseqüències que aquestes circumstàncies tingueren per al president de la Generalitat són ben conegudes.

Arribat a Mèxic, Josep Andreu establí contacte amb els exiliats republicans i passà a col·laborar amb els ex-ministres Indalecio Prieto i José Giralte en l'acció solidària que realitza-

Josep Andreu el dia de les seves noces. La cinquena persona asseguda a l'esquerra de la núvia és Francesc Macià, president de la Generalitat i padri de casament

ven a través de la J.A.R.E. (Junta Auxilio Republicanos Españoles). Reordenà la seva vida i rebé l'ajuda valuosa de Joan Casanellas, amb qui compartí l'habitatge a la capital asteca.

Durant tota aquesta etapa, tan difícil per als exiliats, Josep Andreu mantingué contacte amb Carles Pi i Sunyer, qui el mantenia informat dels seus projectes, orientats a formar el Consell Nacional de Catalunya. Andreu ho seguí de prop, sense acabar-s'hi d'identificar.

Acabada la segona guerra mundial, l'any 1945, amb el triomf dels aliats, Andreu buscà amb anhel el retorn a Europa. Així, doncs, fixà de nou la residència, inicialment, a París, fins l'any 1949. En aquesta data, rebé i acceptà una proposta per desenvolupar activitats financeres com a col.laborador d'una banca amb oficines a la ciutat de Tànger. Residí en aquesta ciutat marroquina fins poc abans del seu retorn a Catalunya.

Andreu, que, malgrat aparences externes en sentit contrari, era un home prudent i reservat, parlava poc del temps de la seva vida al Marroc. Ironitzava sobre la rumorologia que algú malintencionat havia difós sobre aquesta eta-

pa. Amb humor destacava aspectes anecdòtics, com el coneixement del rei del Marroc, o del comte de Barcelona. Les activitats financeres, especialitzades en correatge de moneda, foren utilitzades en algun moment com a vàlvula d'escapament en l'homologació de la pesseta.

Ja he dit com vaig conèixer personalment Josep Andreu, poc temps després del seu retorn a Barcelona l'any 1964. Reanudà les seves activitats professionals i obrí un despatx d'advocat al passeig de Gràcia-Gran Via, despatx en el qual col.laboraven Joan Garcia Grau i, més escadusserament, Josep Benet. També s'incorporà al consell d'administració de Banca Catalana.

Andreu recomençà les activitats polítiques de forma discreta i subtil, i esdevingué en poc temps una de les persones del país amb fama de ben informada. Com és lògic, les informacions eren fruit d'una extensa xarxa de relacions personals i polítiques a Catalunya i Madrid. També a França, àdhuc més enllà. Aquest tipus d'activitats, per molta discreció que s'hi posí, mai no és suficient, tal com ho demostra el fet que arribà a ésser coneguda per les autoritats de la dictadura, que obriren una onada de pressions creixents sobre Andreu i les seves activi-

tats professionals. Després de diverses vicissituds, es veié obligat a presentar la dimissió del consell d'administració de Banca Catalana.

Amb el temps, s'havia anat constituint a l'entorn de Josep Andreu un grup de col.laboradors polítics, que s'agruparen com un més dels sectors dispersos d'Esquerra Republicana de Catalunya. Quedaven distanciat del grup històric que representava Heribert Barrera, vinculat a Sauret, el secretari general de l'Esquerra a l'exili. Aquests grups mantenien contactes amb Josep Tarradellas en un flux de relacions que tenia alts i baixos. Sempre ens semblaren més properes les d'Andreu que no pas les altres. L'estadant de Saint-Martin-le-Beau procurava mantenir-se sempre en un punt d'equilibri entre uns i altres. Possiblement perquè no se'n fiava del tot, ni de ningú.

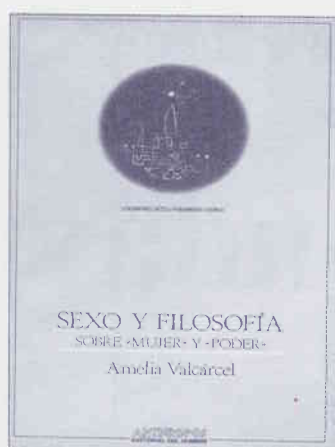
Tot això era encara abans de la mort de Franco. En el proper número de l'ENDAVANT completarem aquesta ressenya biogràfica i aquesta recordança personal de Josep Andreu, tot ocupant-nos de la part final de la seva vida, aquella en què s'incorporà activament als rengles socialistes.

JOAN REVENTÓS

EL NUEVO CONCIERTO EUROPEO
Jacques Delors
Pròleg de Fernando Morán
311 pàgs.
Acento Editorial (col. Signo Más)
Madrid, 1993

Aquest és un llibre de cronologia precisa. Es tracta de textos d'intervencions públiques de Delors durant el període 1985-1992, en què es pot seguir detalladament el que ha estat l'intensíssim procés -"una autèntica acceleració històrica", segons l'autor- que va de l'Acta Única al tractat de Maastricht. L'interès d'aquest llibre és que ens aporta una anàlisi profunda sobre el projecte europeu. Més encara: en aquests textos hom hi troba el moll de l'os del projecte europeu. Delors és un gestor, però no un tecnòcrata i la seva dialèctica és política, és de fons. D'ací que en els seus discursos parlamentaris o en les seves conferències no s'aturi en les descripcions administratives ni en la casuística dels problemes polítics cotidians. És un home de visió global i de concepció històrica d'Europa i així queda reflectit en la major part dels seus escrits i dels seus discursos. Així, les pàgines que comentem ens ofereixen una reflexió profunda sobre el fet europeu i ens proposen una visió del futur d'Europa. Parla dels canvis institucionals, de la necessitat d'una compensació social al desenvolupament econòmic -ací trobem el vell sindicalista cristià que fou Delors-, del model de societat cap on volem anar, dels canvis a l'Europa de l'Est i la seva significació, s'interroga sobre la fidelitat dels europeus a la seva història i sobre la seva coherència entre els ideals i les necessitats. És particularment interessant el que diu sobre el principi de subsidiarietat -que ell vincula obertament al federalisme- i sobre la necessitat d'un sistema de seguretat propi, europeu. En fi, Delors ens diu com s'ha de fer una Europa europea. Com assenyala Fernando Morán en el pròleg, Delors continua orientant la CE amb el seu saber, la seva seguretat i els seus ideals. Delors és una peça clau en les decisions preses els darrers anys perquè és un impulsor, un generador de projectes. Per això el llibre és un llibre d'idees. **LL. P.**

SEXO Y FILOSOFÍA.
SOBRE "MUJER" Y "PODER"
Amelia Valcárcel
186 pàgs.
Editorial Anthropos
Barcelona, 1991

"Hay siempre y por desgracia que recordar a bastantes varones que somos iguales y a algunas mujeres que aún somos idénticas". Aquesta afirmació literal d'Amelia Valcárcel ens situa en el punt central dels raonaments amb els quals ens condueix pas a pas al nucli dels seus plantejaments, és a dir, a la relació de les dones amb el poder, de les dones actuals, hereves i resultat alhora del moviment feminista dels darrers trenta anys. Partint de les "Memòries d'una jove formal" de Simone de Beauvoir, Valcárcel desplega davant nostre una àmplia panoràmica de la història de la filosofia i de la seva relació amb el feminisme, a través de la qual podem descobrir que "la dona" i el seu lloc en les estructures socials ha estat sempre un tema calent de la filosofia, des de la il·lustració sofística a la Il·lustració, de la polèmica feminista a la teoria feminista, de la vindicació de la igualtat a la utopia de la diferència. El feminisme, que ja ha obligat a revisar i redefinir la història de la cultura, el mateix concepte de cultura, les relacions amb la naturalesa, els rangs i la comunicació, necessita en una nova fase plantejar-se la participació en el poder. "Que fulano o fulana tinen poder significa que su criterio es relevante en la toma de decisiones relevantes", llegim. També que "Los actos que reconocemos como del poder y los actos de resistencia al poder, ambos, son actos de poder". Amb aquest poder el feminisme pot situar-se amb autonomia respecte de les teories polítiques presents, pot exigir compromisos a aquella concepció de la política "que ha sido precisamente el feminismo quien más ha contribuido a crear y consolidar", la política que parteix de la igualtat de les persones, que ha de culminar amb el ple reconeixement de la condició de subjecte, d'individu, a totes i cada una de les dones, abolint la designació genèrica a que han estat condemnades i que les fa conceptualment idèntiques.

Un llibre escrit des del rigor dels coneixements, des de la profunditat i diversitat dels arguments, amb passió i no pas exempt d'humor. **M. LL. P.**

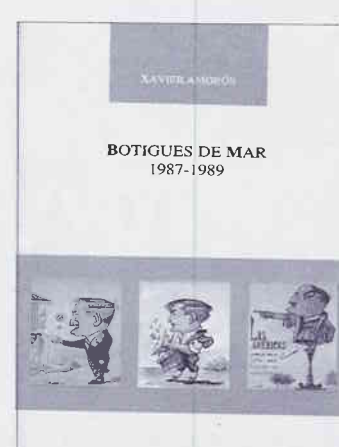

EL FUTUR DEMOCRÀTIC ES DIU SOCIALISME:
LA UTOPIA NECESSÀRIA
Diversos autors. 205 pàgs.
Fundació Utopia d'Estudis Socials
del Baix Llobregat
Cornellà de Llobregat, 1993

La fundació editora d'aquest llibre, promoguda per diverses institucions del Baix Llobregat, té per finalitat desenvolupar i promoure tota mena de debats oberts, seminaris i estudis en el camp dels moviments socials, culturals i educatius de la comarca, i sobretot la recuperació i la informatització de tota la documentació sobre el moviment obrer i els moviments socials.

Aquest llibre, que enceta una col·lecció, recull la transcripció d'un cicle de conferències sobre "El socialisme del futur" que va tenir lloc a començament de l'any passat i en la qual van participar, entre d'altres, líders polítics com Obiols o Ribó, sindicalistes com Josep M. Álvarez o López Bulla i pensadors com Hinkelammert o Adam Schaff. Tots ells amb el nexa comú d'una clara consciència de les profundes mutacions que s'han produït en tot el món en els darrers temps i, alhora, amb una voluntat compartida de contribuir a la definició d'una utopia necessària -el socialisme d'avui mateix i de demà- que aposti per un futur emancipatori i democràtic.

La diversitat dels autors i dels textos confereix al llibre un contingut forçosament desigual, però en conjunt s'hi troba un nombre considerable d'idees i reflexions extremament útils per ajudar a mantenir ben viu el debat permanent que tanta falta fa a una esquerra que es troba encarada a uns canvis i a uns desafiaments d'un abast extraordinari. **A.D.**

BOTIGUES DE MAR. 1987-1989
Xavier Amorós
Pròleg de Pere Anguera
159 pàgs.
Edicions del Centre de Lectura
Reus, 1993

Aquesta secció bibliogràfica, i per raons òbvies, no sol ocupar-se d'obres de creació literària. Però avui val la pena de fer una excepció a aquest criteri per tal de recomanar vivament la lectura d'un llibre d'un company nostre, Xavier Amorós, un reusenc ben conegut que va néixer l'any 1923 i que, tal com diu el prologoista, és de fet "un escriptor gadianesc", ja que ha alternat els seus anys de dedicació a la poesia o a la prosa amb llargues èpoques de silenci literari.

Una de les diverses coses que ha fet sempre molt bé, sens dubte, és la seva tasca d'articulista, principalment a la premsa de la seva ciutat. El llibre que comentem és, precisament, un recull de les columnes publicades en un setmanari reusenc amb el mateix títol del llibre: "Botigues de mar". Es tracta d'articles d'opinió d'extensió fixa i de temàtica molt diversa. N'hi ha moltes que, lògicament, contenen referències directes a vivències, records i personatges del seu entorn més pròxim, però la gràcia d'aquests textos és que el tractament i les reflexions ens interessaven a tots, perquè tenen un valor i una qualitat literària que desborda, de bon tros, l'àmbit dels seus destinataris més immediats.

Escrits en l'època en que Xavier Amorós era senador del grup socialista, hi ha també articles referits directament a circumstàncies lligades a la vida política. Però no és, ni de lluny, un llibre polític: és molt més interessant que això, i els temes escollits per l'autor són sortosament molt més rics i més amens. En resum: que hi ha molt bona ploma en aquestes pàgines, i moltes observacions i pensaments que demostren una agudesa i una capacitat d'anàlisi molt fina. **A.D.**

Cornuts i pagar el beure

"Anirem endavant"

Alguns que ens sentim orgullosos de pertànyer a un país petit, cruïlla de corrents històrics i ètnics, de tarannà assenyat i liberal alhora, capdavanter en el treball i en el progrés, maldant sempre per reconquerir l'autogovern que reis i generals ens negaven... ara ens trobem una mica descol·locats. El nostre govern de la Generalitat ens diu que "anirem endavant", i ens ho diu precisament quan Catalunya no va bé: es nota al carrer, al treball i al supermercat. Justament ara, el to d'aquesta campanya ens recorda la marxeta militar que nosaltres cantussejàvem de petitets, quan el país anava mig mort de gana: "diu que anirem tan bé", tararí, tararà...

Potser sí, potser aquesta vegada sí. Però anem a pams i veiem què ens diu el missatge.

Anàlisi

El "logo" no ofereix cap mena de confusió: és l'escut i el nom de la Generalitat de Catalunya. Més avall, gràficament ressaltat, el lema: "Anirem endavant", amb l'"endavant" —la mateixa paraula engrescadora que dona nom a la publicació que esteu llegint— com pintat amb "spray" vermell i amb força mala llet, tipus graffiti reivindicatiu. Fins i tot hi ha puntets que semblen esborralls produïts pels nervis i la pressa (com quan temíem que arribessin els "grisos" mentre nosaltres empastifàvem les parets amb allò de "Jordi Pujol" i altres).

ANIREM
ENDAVANT

I, finalment, el text és una crida patriòtica plena de consignes morals, amb una convergència de signe escatològic perfectament expressada en l'"endavant".

a) "A tot el món corren temps difícils. I a Catalunya també", que vol dir que les dificultats no són específicament nostres però que, almenys en aquest cas, no ens valen de res les identitats diferenciadores; és a dir que en això som com tot el món, que hem de passar pel tub. Però res de santa resignació, almogàvers, perquè està clar, segons el punt següent,

b) que "si tots hi posem el nostre esforç i no perdem la confiança en nosaltres mateixos, anirem endavant". I un seguit encavalcat de consells que diríem més aviat adreçats als membres d'una cambra de comerç i d'indústria que no pas als ciutadans rasos i corrents: fer la feina ben feta, millorar la qualitat dels nostres productes, innovar i internacionalitzar l'economia, perseverar en la modernització, reforçar la nostra identitat, creure en la nostra capacitat..., etc.

Per acabar, una crida encesa i aclaparadora: "I sobretot, si hi posem tota la nostra il·lusió, imaginació i creativitat... Anirem endavant!".

Síntesi

En síntesi, se'ns diu que no siguem gamerausos, que hi fotem un cop de cap, que ara va de debò. Però hi ha alguna contradicció en el missatge: el govern només ens diu el que hem de fer nosaltres, no el que farà ell.

És una contradicció que ens sumeix en la perplexitat. Perquè resulta que això de modernitzar, d'innovar, de millorar la qualitat, de competir, d'imaginar, de crear... prou que voldríem fer-ho. I probablement ens hi entusiasmaríem si un govern competent ens pogués assegurar que, en el cas d'invertir, no hi perdrem els quatre rals que ens queden; que les autopistes catalanes no seran tres vegades més cares que a la resta de l'Estat; que farà quelcom més que plorar perquè Volkswagen no tanqui la Seat a la Zona Franca; que per mantenir el tèxtil no ens caldrà traslladar les fàbriques al sud-est asiàtic —idea genial del conseller d'Indústria—; que el de Benestar Social no passarà més talons ni farà més celebracions fardniques per guanyar clientela; que el de Governació farà que l'Escola d'Administració Pública formi funcionaris eficients en lloc d'especialistes en absentisme; que el d'Economia i Hisenda, ara, amb el 15%, farà un esforç per recaptar quartos sense necessitat de convertir tots els catalans en ludòpates; etcètera.

Si fos així, tremparíem sols, sense necessitat que ningú se'ns gastés les "peles" en anuncis patriòtics. Però, pel to i la magnitud d'aquesta campanya, ens temem el pitjor: altre cop cornuts i pagar el beure.

JORDI NEGRE

Endavant

Director: Antoni Dalmau
Consell de Redacció: Jordi Font, Arseni Gibert, Miquel Iceta, Rosa Martí, Jaume Sobrequés, Xavier Soto

Coordinador: Jordi Serra
Edita: Partit dels Socialistes de Catalunya
Nicaragua, 75-77. 08029 Barcelona
Dipòsit Legal: B-37.364-1987